

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN

ALGEMEEN

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat ten minste (BBV, artikel 11 lid 2):

- a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- b. een inventarisatie van de risico's;
- c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- d. een kengetal voor de:
  - 1a netto schuldquote;
  - 1b netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
  - 2 solvabiliteitsratio;
  - 3 grondexploitatie;
  - 4 structurele exploitatieruimte;
  - 5 belastingcapaciteit
- e. een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Inleiding

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om niet-reguliere kosten die onverwacht en substantieel zijn op te kunnen vangen, zonder dat de uitvoering van de taken en de bedrijfsvoering in gevaar komt. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van onze gemeente is. Voor het beoordelen van de 'weerstand' is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het gaat hierbij alleen om risico's waarvoor geen of wellicht onvoldoende verzekeringen zijn afgesloten, voorzieningen zijn gevormd of budgetten binnen de begroting beschikbaar zijn.

Gemeentelijke kaders

Het gemeentelijke beleid is vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen 2012. In deze nota heeft u het volgende bepaald:

1. Het college stelt een nota Risicomanagement op waarin aandacht wordt besteed aan de te gebruiken methodiek van risicomanagement en de inrichting van de organisatie op het gebied van risicomanagement;
2. De informatievoorziening richting u verloopt via de paragraaf Weerstandsvermogen bij begroting en jaarverslag en waarbij tevens een bijlage met de risico-inventarisatie wordt bijgevoegd;
3. De weerstandsratio minimaal 1,0 moet bedragen.

De nota Risicomanagement hebben wij in 2013 vastgesteld. Uitgangspunt hierin is de structurele inpassing van risicomanagement in onze bedrijfsvoering en beleid. Vooral het verhogen van het risicobewustzijn is een speerpunt, waarbij wij speciale aandacht schenken aan de 'grote projecten'. Het proces van risicomanagement verloopt volgens de volgende stappen: Identificatie - Analyse en beoordeling - Beheersing - Rapportage en monitoring.

Ontwikkelingen

Met betrekking tot het glasvezelproject Rivierenland wordt een GR opgericht voor de aanleg van een glasvezelnet in het buitengebied. Onze gemeente staat garant voor € 5,3 miljoen. Het risicoprofiel is, uitgaande van een deelnemingsgraad van 50% als laag gekwalificeerd.

O.b.v. het raadsbesluit van 9 mei 2019 waarin uw Raad besloten heeft om grond om niet in te brengen voor realisatie van nieuwbouw sportpark de Peel / S.V. Leones. Hoewel afgedekt door overeenkomsten kunnen zich hierbij risico's voordoen.

RISICOMANAGEMENT

Risicomanagement hebben wij sinds 2013 als volgt vorm gegeven:

1. Formele inbedding van risicomanagement in onze organisatie;
Risicomanagement is de verantwoordelijkheid van het management. Binnen het team Financiële en Juridische Zaken hebben wij een coördinator risicomanagement benoemd. Het monitoren van de risico's is een continu proces.
2. Structurele inpassing risicomanagement in de reguliere werkzaamheden;
De paragraaf risicomanagement maakt standaard onderdeel uit van onze beleidsdocumenten.
3. Risicoregister bijhouden.
Het gaat hierbij om het continu inventariseren, beoordelen en analyseren van risico's, deze vervolgens kwantificeren en hier een kansberekening op toepassen.

In 2015 hebben wij ook procesmatig stappen gezet in het kader van risicomanagement. Zo hebben wij het proces van risico-inventarisatie en -beheersing geautomatiseerd.

RISICOPROFIEL

Bij dit onderdeel presenteren wij de risico's. Wij hebben de risico-inventarisatie geactualiseerd, de risico's geanalyseerd en beoordeeld en vervolgens zoveel als mogelijk gekwantificeerd. Deze risico's zullen zich immers nooit allemaal in hetzelfde jaar voordoen.

We verdelen onze risico's als volgt:

- Aansprakelijkheidsrisico's;
- Risico's op eigendommen;
- Risico's van de bedrijfsvoering;
- Financiële risico's
  - Economische omstandigheden
  - Grondexploitatie
  - Verbonden partijen
  - Open-einde regelingen
  - Grote projecten
  - Overige financiële risico's.

Wij hebben hierbij ook een verdeling gemaakt naar incidentele risico's en structurele risico's.

In de bijlage Risicoregister hebben wij een actueel overzicht opgenomen. Op hoofdlijnen zien onze risico's er als volgt uit:

Tabel: Overzicht risico's Bedragen x € 1.000

Categorie	Risico
1. Aansprakelijkheid	55
2. Eigendommen	59
3. Bedrijfsvoering	263
4. Financieel	1.234
Totaal risico's	1.611
Waarvan incidenteel	378
Structureel	1.233

Toelichting:

1. Aansprakelijkheid (totaal risico € 55.000)
Binnen dit onderdeel vallen risico's op het gebied van:
  - Bedrijfsongevallen
  - Nalatigheid of onrechtmatig handelen
  - Fraude, diefstal

- Planschade
- Schadeclaims

De risico's zijn in de meeste gevallen verminderd door hier beheersmaatregelen voor te nemen. Dit kan in de vorm van fysieke en administratieve maatregelen, het volgen van de procedures en het afsluiten van verzekeringen. Ook hebben wij in de begroting diverse budgetten beschikbaar, bijvoorbeeld om ons eigen risico te dekken. Op het gebied van planschade sluiten wij overeenkomsten met de ontwikkelaars.

2. Eigendommen (risico € 59.000)

De risico's met betrekking tot onze eigendommen hebben wij aanzienlijk beperkt door het afsluiten van brand- en stormverzekeringen. Zaken als bijvoorbeeld vandalisme en diefstal zijn echter uitgesloten van de verzekering.

Daarnaast voeren wij voor onze eigendommen planmatig beheer en onderhoud uit. Dit doen wij op basis van de beheerplannen en actuele inspecties. De hiervoor noodzakelijke budgetten zijn opgenomen in de begroting. Desondanks bestaat het risico dat deze in enig jaar ontoereikend zijn.

Vervuiling in de openbare ruimte is een hardnekkig probleem, ook hiervoor bestaat het risico dat budgetten niet toereikend zijn.

3. Bedrijfsvoering (risico € 263.000)

De risico's in de bedrijfsvoering hebben betrekking op de afwezigheid van personeel wegens ziekte of anderszins, het vertrek van personeel en noodzakelijke (tijdelijke en duurdere) vervanging, het disfunctioneren van personeel (frictiekosten), het doen van achteraf blijkende belastingaangiften, de uitval van ICT en de gevolgen van de wet Algemene Verordening Gegevensbescherming. Zo kan computeruitval tot gevolg hebben dat onze dienstverlening niet meer uitgevoerd kan worden en onze medewerkers niet meer optimaal kunnen werken. Ter vermindering van de genoemde risico's zijn in beperkte mate budgetten in onze begroting opgenomen. Daarnaast worden intern controlemaatregelen genomen ter beperking van risico's.

4. Financieel (risico € 1.234.000)

De risico's bij dit onderdeel hebben betrekking op economische ontwikkelingen, de grondexploitaties, verbonden partijen, open-einde regelingen, grote projecten en overige financiële risico's.

a. Economische ontwikkelingen (risico € 114.000)

Betreffende de economische ontwikkelingen is ons risicobeleid gericht op 'verminderen' en hebben wij op basis van de actuele informatie de budgetten bijgesteld. Dit geldt voor de loon- en prijsontwikkeling, de sociale uitkeringen, sterk toenemende softwarekosten, maar ook de te ontvangen bouwleges. De risico's zijn van algemene aard. Denk hierbij ook aan mogelijke faillissementen van bouwbedrijven of ontwikkelaars. Met betrekking tot de WOZ waardering voor dijkwoningen is op basis van de uitspraak Hoge Raad een risico op waardevermindering en mogelijke restitutie over de afgelopen 5 belastingjaren.

b. Grondexploitatie (risico € 231.000)

In het kader van de grondexploitaties zijn wij op grond van de voorschriften verplicht de 'verliezen te nemen' als zij zich manifesteren. Hiervoor dienen wij een voorziening te vormen. Op basis van de huidige inzichten hebben wij een voorziening 'Verliesgevende complexen' gevormd. De geraamde hoogte van deze voorziening per 1 januari 2019 is € 4,8 mln. Bij de actualisatie van de exploitatieopzetten van onze complexen bezien wij dit opnieuw. Voor renteverliezen als gevolg van vertragingen van bouwprojecten nemen we € 25.000 op. Mogelijke andere risico's worden binnen de grondexploitatie opgevangen. Gelet op de hoogte van de boekwaarden van projecten, (niet zijnde grondexploitaties) en de economische omstandigheden lopen wij bij projecten een risico van ongeveer € 200.000 als gevolg van mogelijk langere doorlooptijden. Daarnaast levert verlagingen van grondprijzen ook risico's op van afgerond € 6.000.

c. Verbonden partijen (risico € 283.000)

Hierbij gaat het om gemeenschappelijke regelingen en gesubsidieerde instellingen en zijn wij, samen met de overige deelnemende gemeenten, financieel aansprakelijk voor eventuele tekorten. Bovendien kan het zo zijn dat wij alsnog de door de verbonden partijen te verrichten werkzaamheden bij een faillissement door andere partijen uit moeten laten voeren, terwijl de bijdragen hiervoor al aan de verbonden partijen zijn betaald. De betreffende verbonden partijen zijn de Belasting Samenwerking Rivierenland (BSR), de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD), de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR), de GR Regio Rivierenland, de Afvalverwerking Rivierenland (AVRI), GR Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en GR Werkzaam Rivierenland. Met betrekking tot het glasvezelproject Rivierenland wordt een GR opgericht waarvoor de gemeente garant staat voor 5,4 mln. Ook hiervoor is een risico gecalculeerd.

d. Open-einde regelingen (risico € 293.000)

Voor onze gemeente gaat het hierbij vooral over het leerlingenvervoer en de diverse regelingen in het kader van het sociaal domein (WMO, jeugdzorg, participatiewet e.d.). In de begroting hebben wij hier reële budgetten voor opgenomen, maar een extra leerling kan de vervoerskosten met € 25.000 doen stijgen. Door budgetten in de begroting periodiek te actualiseren schatten wij het risico op € 293.000

e. Grote projecten

Er zijn geen grote projecten waarbij we specifieke risico's lopen.

f. Overige financiële risico's (risico € 313.000)

De belangrijkste overige risico's betreffen vooral de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, het renterisico, decentralisatie van Rijkstaken, oninbare vorderingen, mogelijke bodemsaneringen en garanties en borgstellingen. Ook worden hier de financiële gevolgen van arbeidsongeschiktheid of overlijden van bestuurders geraamd, waarvoor wij niet verzekerd zijn.

Overzicht Top-risico's (>=25% en >= € 100.000)

Nr.	Risico	Risicotype	Programma	Bedrag (x € 1.000)	Kans	Netto financieel gevolg weerstand- vermogen
Bedrijfsvoering						
23	Afwezigheid personeel wegens ziekte of anderszins (zwangerschaps- en bevallingsverlof, zorgverlof)	Deels beïnvloedbaar	Burger, bestuur en veiligheid	100	30%	30
26	Disfunctioneren medewerkers	Intern-beïnvloedbaar	Burger, bestuur en veiligheid	100	25%	25
28	Belastingaangiften (onvolledige, niet tijdige of onjuiste opgave en aangifte belastingdienst - BTW, loonbelastingen)	Intern - beïnvloedbaar	Burger, bestuur en veiligheid	500	25%	125
42	Uitval (de)centrale IT voorzieningen	Intern - beïnvloedbaar	Burger, bestuur en veiligheid	200	25%	25
Totaal Bedrijfsvoering				900		205
Financieel-economische ontwikkelingen						
45	Lagere legesopbrengsten omgevingsvergunningen	Extern - deels-beïnvloedbaar	Wonen, werken en recreëren	100	50%	50
49	Faillissement partners Grondexploitaties	Deels beïnvloedbaar	Wonen, werken en recreëren	100	25%	25
Totaal Financieel-economische ontwikkelingen				200		75
Financieel - grondexploitatie						
47	Vertraging bouwprojecten - renteverliezen	Extern - niet-beïnvloedbaar	Wonen, werken en recreëren	100	25%	25
88	Langere doorlooptijden projecten	Niet beïnvloedbaar	Wonen, werken en recreëren	300	75%	225
Totaal Financieel - grondexploitatie				400		250
Financieel - open einde regelingen						
83	Participatiewet inclusief bijzondere bijstand	Niet beïnvloedbaar	Maatschappelijke zaken	400	25%	100
85	Jeugdwet	Extern - deels-beïnvloedbaar	Maatschappelijke zaken	300	50%	150
Totaal Financieel - open einde regelingen				700		250
Financieel - overige financiële risico's						
60	Algemene uitkering	Extern - niet-beïnvloedbaar	Algemene dekkingsmiddelen	220	50%	110
Totaal Financieel - overige financiële risico's				220		110
Totaal toprisico's				2.420		890

WEERSTANDSCAPACITEIT

Berekening weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan welke middelen wij beschikbaar hebben om eventuele tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande zaken. De weerstandscapaciteit wordt onderverdeeld in structureel en incidenteel.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de:

1. onbenutte belastingcapaciteit;
2. vrije begrotingsruimte.

Ad. 1. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de mogelijkheden die wij als gemeente hebben om binnen de wettelijke grenzen onze belastingopbrengsten te verhogen.

De totale onbenutte belastingcapaciteit bedraagt:

Tabel: Onbenutte belastingcapaciteit Bedragen x € 1.000

Belasting c.q. recht	Bedrag
1. Onroerende zaakbelastingen	355
2. Brede rioolheffing	0
3. Leges	p.m.
Totaal Onbenutte belastingcapaciteit	355

Toelichting:

1. Onroerende zaakbelastingen

Voor de OZB kan de zogenaamde artikel 12 norm gehanteerd worden. Op basis van de meicirculaire 2019 is deze norm 0,1853%. De onbenutte capaciteit kan als volgt berekend worden:

Tabel: Berekening belastingcapaciteit OZB Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Bedrag	
Berekende waarde woningen	1.873.500	
Berekende waarde niet-woningen	379.000	
Totaal waarde		2.252.500
Geraamde opbrengsten		
- woonruimten	3.212	
- niet-woonruimten	637	
- oninbaar	-30	
Totaal opbrengsten begroting 2019		3.819
Maximale opbrengsten artikel 12-norm		4.174
Totaal Onbenutte belastingcapaciteit OZB		355

2. Brede rioolheffing

Bij de rioolheffing is het uitgangspunt volledige kostendeckendheid en is er dus geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

3. Leges

Bij de heffing van leges hanteren wij volledige kostendeckendheid als uitgangspunt. Van belang is of het totale bedrag aan legesinkomsten binnen de begroting, de aan de specifieke dienstverlening toe te kennen lasten al dan niet volledig dekken.

Wij kunnen deze kosten niet volledig per product in beeld brengen, de onbenutte capaciteit ramen wij daarom vooralsnog pro memorie.

Ad. 2. Vrije begrotingsruimte

Onze meerjarenbegroting geeft structureel (na 2020) een positief beeld te zien. De jaren 2020-2023 sluiten met respectievelijk € 69.000, € 131.000, € 123.000 en € 609.000.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de:

1. algemene reserve;
2. bestemmingsreserves, waarvan de bestemming nog kan worden gewijzigd;
3. stille reserves;
4. post onvoorzien;
5. incidentele beleidsruimte;
6. incidentele bezuinigingsmogelijkheden.

Ad. 1. Algemene reserve

De geraamde stand van de algemene reserve per 1 januari 2020 is € 5.359.547. Deze is geheel beschikbaar als weerstandscapaciteit. Er is geen sprake van een beklemd deel als gevolg van regelgeving Er liggen geen verdere claims op de Algemene reserve.

Hierdoor is de Algemene reserve voor een bedrag van € 5.359.547 inzetbaar als weerstandscapaciteit.

Ad. 2. Bestemmingsreserves

Wij hebben de aanwezige bestemmingsreserves beoordeeld op de noodzaak van handhaving. Hiervan is sprake als er claims op liggen of er vastgesteld beleid mee wordt gerealiseerd. Als u als raad de bestemming nog kunt wijzigen en een 'vrije' keuze heeft om de reserve anders in te zetten valt deze onder de incidentele weerstandscapaciteit. Het gaat hierbij om de volgende bestemmingsreserves:

Bedragen x € 1.000

Naam bestemmingsreserve	Saldo 1-1-2020	Claim/ noodzaak	Weerstands- capaciteit
Stimuleringsfonds Recreatie en toerisme	22	0	22
Bovenwijkse voorzieningen	127	0	127
Lokaal onderwijsbeleid	85	0	85
Leefbaarheid kernen	317	0	317
Totaal bestemmingsreserves weerstandscapaciteit	551	0	551

Ad. 3. Stille reserves

Hierbij gaat het om de overwaarde van gemeentelijke bezittingen die direct verkoopbaar zijn, zonder dat de bedrijfsvoering of het gemeentelijke beleid hierdoor wordt beïnvloed. De overwaarde betreft het verschil tussen de verwachte verkoopopbrengst, wij hebben hiervoor de WOZ-waarde 2019 en de geraamde boekwaarde per 1 januari 2020 als uitgangspunt gehanteerd.

Wij hebben onze bezittingen beoordeeld op de benoemde uitgangspunten. Een groot deel van onze bezittingen zijn nodig voor de bedrijfsvoering, bijvoorbeeld ons gemeentehuis. Een ander belangrijk deel is van belang voor de uitvoering van ons gemeentelijke beleid. Dit geldt bijvoorbeeld voor de onderwijs- en welzijnsgebouwen.

Voor wat betreft de aandelenpositie hebben wij onze aandelen Vitens beoordeeld. Wij zijn in het bezit van 18.693 gewone aandelen Vitens. De nominale waarde hiervan is € 1 per aandeel. Op basis van het vermogen per 1 januari 2019 bedraagt de intrinsieke waarde € 92. De veronderstelde opbrengst bij verkoop is dan € 1,7 miljoen. Deze aandelen zijn echter moeilijk verhandelbaar, omdat deze altijd in handen van overheidslichamen dienen te blijven. De huidige marktprijs is niet bekend. Tevens zou bij verkoop van de aandelen de structureel in de begroting opgenomen dividenduitkering van € 54.000 vervallen. Een verkoopopbrengst van € 1,7 miljoen zou daarom als geblokkeerde reserve opzij gezet moeten worden om daarvan een deel van het structurele nadeel van het wegvallen van de dividenduitkering te kunnen dekken. Een geblokkeerde reserve nemen wij niet mee bij de berekening van de weerstandscapaciteit.

De stille reserves per 1 januari 2020 zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boek waarde	Actuele (WOZ) waarde	Weerstandscapaciteit
Openluchtwembad Dreumel	244	830	586
Totaal Stille reserves	244	830	586

Ad. 4. Post Onvoorzien - incidenteel

De incidentele post Onvoorzien is voor 2019 geraamd op € 14.750.

Ad. 5. Incidentele beleidsruimte en stelpost 'Nieuw beleid'

Er is geen sprake van een post "incidentele beleidsruimte".

Ad. 6. Incidentele bezuinigingsmogelijkheden

De incidentele bezuinigingsmogelijkheden zijn verwerkt in de bezuinigingsronden van de afgelopen jaren. Voor de begroting 2020-2023 voorzien wij vooralsnog geen extra bezuinigingsmogelijkheden.

Totaaloverzicht weerstandscapaciteit

De totale weerstandscapaciteit van de gemeente ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Bedrag
Structurele weerstandscapaciteit	355
1. onbenutte belastingcapaciteit	355
2. vrije begrotingsruimte	0
Incidentele weerstandscapaciteit	6.512
1. algemene reserve	5.360
2. bestemmingsreserves	551
3. stille reserves	586
4. post onvoorziene uitgaven	15
5. incidentele beleidsruimte en stelpost Nieuw beleid	0
6. incidentele bezuinigingsmogelijkheden	0
Totaal weerstandscapaciteit per 1-1-2019	6.867

WEERSTANDSVERMOGEN

Op basis van het risicoprofiel en de inventarisatie van de weerstandscapaciteit bepalen wij ons weerstandsvermogen. Hierbij houden wij rekening met de incidentele en structurele onderdelen. De structurele risico's en weerstandscapaciteit rekenen wij voor 4 jaar mee, de incidentele uiteraard voor 1 jaar.

Het weerstandsvermogen drukken wij uit in een verhoudingsgetal.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Voor 2020 ziet de weerstandsratio er als volgt uit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{7.932}{5.310} = 1,49$$

RISICO'S

Risicomangement is gericht op de structurele inpassing van risicomangement in onze organisatie en het continu bijhouden van het risicoregister.

Het ontstaan van nieuwe risico's is altijd mogelijk, ook kunnen risico's in omvang wijzigen, tenslotte kunnen ook risico's worden opgeheven. Indien er sprake is van grote risico's informeren wij u hierover tussentijds bij de Bestuursrapportages.

FINANCIËLE KENGETALLEN

Bij het beoordelen van de financiële kengetallen hanteert de provincie normwaarden. In onderstaande tabel staan de normwaarden zoals de provincie ze hanteert. De waarden zijn ingedeeld in de categorieën A, B en C. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest.

	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	Geen norm	Geen norm	Geen norm
Netto schuldquote gecorrigeerd	Geen norm	Geen norm	Geen norm
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	Begr. en MJR >0%	Begr. Of MJR > 0%	Begr. En MRJ < 0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

De waardes zoals ze voor West Maas en Waal berekend zijn staan in onderstaande tabel.

	Rek.2018	Begr.2019	Begr.2020	Begr.2021	Begr.2022	Begr.2023
Netto schuldquote	32%	54%	49%	49%	47%	46%
Netto schuldquote gecorrigeerd	32%	54%	49%	49%	47%	46%
Solvabiliteitsratio	25%	15%	17%	18%	19%	20%
Structurele exploitatieruimte	-2%	-7%	1%	1%	0%	2%
Grondexploitatie	11%	8%	3%	4%	1%	1%
Belastingcapaciteit	103%	103%	108%	109%	109%	110%

Verklaring kengetallen:

De netto schuldquote geeft het risico voor de gemeente weer als derden niet aan hun verplichtingen voldoen. Denk bijvoorbeeld aan een stichting MFA- of Kulturhus of sportvereniging die geld hebben geleend bij de gemeente. Hoe lager hoe beter.

De netto schuldquote (gecorrigeerd) geeft aan of wij in staat zijn de schulden terug te betalen waarvoor wij volledig zelf aan de lat staan. Hoe lager, hoe beter.

Solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is aan haar totale financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt berekend op basis van het eigen vermogen en de bezittingen van de gemeente. Hoe hoger de ratio, hoe groter de weerbaarheid.

Structurele exploitatieruimte geeft aan of gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te kunnen vangen dan wel, of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Hoe hoger hoe beter.

Grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de totale baten. Hoe lager hoe beter.

Belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Hoe lager hoe beter.

CONCLUSIE

De risico's waar wij als gemeente mee te maken hebben worden steeds omvangrijker. Burgers worden steeds mondiger en zijn eerder geneigd de overheid aansprakelijk te stellen voor schade.

De gewijzigde economische omstandigheden hebben de afgelopen jaren een behoorlijke impact op de omvang van onze risico's. Een lagere algemene uitkering met name op het Sociaal Domein door noodzakelijke bezuinigingen bij het Rijk is hier onder andere debet aan.

Onze totale weerstandscapaciteit is ruim voldoende om de risico's af te dekken. Maar hierbij is wel de kanttekening te plaatsen dat onze structurele risico's niet volledig gedekt worden door de structurele weerstandscapaciteit. Het overschot op de incidentele weerstandscapaciteit is toereikend om gedurende bijna tien jaar het structurele tekort af te dekken.

Bij de begroting 2019 zijn de risico's opnieuw beoordeeld. Daarnaast is door de toename van de algemene reserve en het vervallen van het beklemd deel daarvan de beschikbare weerstandscapaciteit fors toegenomen. De weerstandsratio komt uit op een score van 1,49. Dit betekent dat er sprake is van een positief weerstandsvermogen, wij voldoende in staat zijn mogelijke financiële tegenvallers op te vangen en voldoen aan de door u gestelde kaders.